EEN GEVAAR

VOOR ONZE

KOLONIALE BEGROOTING.

DOOR

A. M. Chumaceiro Az.

Pacta sunt servanda.

CURAÇAO.
INTERNATIONALE DRUKKERY.
1882.

Publieke zaken dienen publiek behandeld te worden.

De tyd is voorby, dat het noodzakelyk was de juistheid en het groote nut van dezen regel uit een te zetten.

In geene welgeordende maatschappy wordt er langer op deze waarheid iets hoegenaamd afgedongen.

Niemand, die den naam wil hebben met zyn tyd mee te gaan, zal het wagen een tegenovergestelde leer te verkondigen.

Publiciteit is tot alles en tot allen doorgedrongen.

Toch steken eigenbaat en eigenbelang nog maar al te dikwerf het hoofd op, om hun venyn te spuwen op hen, die zich vermeten durven een onderwerp in behandeling te nemen, dat men zoo gaarne nog eenigen tyd in den doofpot der geheimhouding wenschte verborgen te zien.

Door de vrees enkele ontevredenen te maken, en ons het ongenoegen van die ontevredenen op den hals te halen, zullen wy ons niet laten weerhouden, de belangen van het algemeen, zoo veel in ons vermogen is, te dienen.

Curaçao is een nieuwe phase ingetreden.

Vooruitgang is het wachtwoord geworden.

Die vooruitgang eischt groote uitgaven, verpligt gansch Curaçao tot groote opofferingen. Niet zonder kosten zyn groote doeleinden te verkrygen.

Men moet er dan ook op uit zyn, de Inkomsten der Koloniale Kas zoo veel mogelyk te vermeerderen. Men moet er naar streven onze Koloniale geldmiddelen zoodanig op te voeren, dat wy, zonder op subsidie van het Moederland te steunen, overal en in alles die verbeteringen zullen kunnen invoeren, die de tydgeest vordert.

Men moet er vooral tegen waken, dat onze Koloniale geldmiddelen doelloos en noodeloos verminderd worden, zoolang er nog zoo veel te doen valt, alvorens het algemeen streven bereikt is.

Als een loopend vuurtje verspreidde zich verleden week de tyding, de *Aruba Phosphaat Maatschappy* heeft eene belangryke vermindering verkregen van den prys, dien zy aan de koloniale kas, als concessieregt op den uitvoer van phosphorzuren kalk, moet voldoen. Terzelfder tyd hoorde men algemeen, eenige leden van het Bestuur der Maatschappy, en hunne naaste omgeving, zyn zoo gelukkig geweest, nog twintig aandeelen der Maatschappy meester te worden.

Tevredenheid en genoegen kon men lezen op het gelaat van menigeen, die zich reeds met het blyde vooruitzigt verheugde, dat zyne nieuwe aandeelen minstens 200 per cent meer waard zyn, dan waarvoor hy ze gekocht had.

Men was echter wat voorbarig geweest. Men meldde als feit, wat nog slechts een wensch was; men deelde als zekerheid mede, wat nog slechts als mogelykheid bestond.

Die voorbarigheid kan eene teleurstelling kosten. Het publiek, dat in deze zaak het grootste belang heeft, is aldus in de gelegenheid gesteld, ook een woordje mee te spreken, en op omstandigheden te wyzen, die men zich ongetwyfeld wel gewacht zal hebben, ter kennis van het Koloniaal Bestuur te brengen.

Wy, die ons vroeger reeds met deze aangelegenheid hebben bezig gehouden, willen ook thans weder de zaak behandelen, overtuigd als wy zyn, dat zoo onze redeneringen juist bevonden worden, onze argumenten de vuurproef der waarheid kunnen doorstaan, wy geene doove ooren zullen vinden, daar waar de beslissing zal moeten vallen.

Nog is het niet te laat. Wel is reeds sedert Mei 1882 door de *Aruba Phosphaat Maatschappy* aan het Bestuur dezer Kolonie een verzoekschrift gerigt, waarin zy met kracht en klem aandringt op verlaging van het concessieregt, maar wy tellen byna January 1883 en nog is het verzoek niet ingewilligd. Onze opmerkingen kunnen dus in tyds komen om het gevaar af te wenden, dat wy voor onze koloniale geldmiddelen in de inwilliging van het verzoek zien, om te verhinderen dat een struikelblok gelegd worde op den weg van verbetering en vooruitgang, dien Curaçao geroepen schynt, onder het Bestuur van onzen tegenwoordigen landvoogd, te bewandelen.

De inhoud van het verzoekschrift, waartegen ons schryven gerigt is, is ons vreemd. Wel hebben wy hier en daar van enkelen, die denkende dat de zaak reeds beklonken was, uit de school geklapt hebben, het een en ander vernomen; wel zyn ons enkele argumenten, die alles afdoende moesten heeten, ter oore gekomen, maar onmogelyk is het ons by onbekendheid met het stuk in kwestie, punt voor punt elk der aangevoerde argumenten te wederleggen. Te wenschen ware het, dat alvorens op eene zaak als deze, van zulk een diep ingrypend belang voor onze koloniale geldmiddelen, eene beschikking wordt genomen, het publiek in staat gesteld werd, daaromtrent zyn oordeel te vellen. Ten Gouvernementshuize zit thans een geest voor, die publiciteit in alle zaken van algemeen belang nuttig en noodig oordeelt, die op publieke voorlichting prys stelt. Zy ontbreke dan ook niet in deze zoo hoogst gewigtige zaak!

Vreemd mag het heeten, dat terwyl het hangend verzoek tot verlaging, van Mei 1882 dagteekent, het tot verleden week een geheim is gebleven. Terwyl Curaçao bekend staat als eene plaats waar alles als in een glazen kast plaats vindt, by de ingewyden *kalabaskykery* geheeten, is het ten deze gelukt, eene zaak, waarby zoo velen direkt belang hebben, met den sluijer der geheimhouding te omhullen en bedekt te houden.

Vreemd mag dit ook daarom geacht worden, omdat Art. 18 van de Statuten der Maatschappy voorschryft een jaarlyksch verslag van de werking der maatschappy, en in zulk een verslag, voorwaar, eene uiteenzetting van dat voor de aandeelhouders zeer belangryk onderwerp, niet alleen op hare plaats ware, maar gevorderd werd, terwyl het verslag in October 1882 — dus vyf maanden na het indienen van het verzoekschrift, — uitgebragt, met geen enkel woord van deze aangelegenheid rept.

Vreemd *mogt* dit schynen, zoo het geheel Beredeneerd Verslag, door den steller daarvan er niet klaarblykelyk op ingerigt ware, om den aandeelhouders, maar vooral het publiek, zoo min mogelyk inzigt in de zaken der maatschappy te geven. De wettelyke bepalingen, die het uitbrengen van jaarlyksche verslagen verpligtend maken, zyn dan ook uiterst lastig voor hen, die *hunne* Maatschappy in het duister willen laten werken en wroeten, en er het grootste belang by hebben, dat *hun* doen en laten door de buitenwereld, en zelfs door enkele aandeelhouders, niet gekend worden.

Deelt men in die verslagen de waarheid, — de geheele waarheid — mede, gelyk de wet toch wel zal bedoeld hebben, dan

bestaat er geen kans, de aandeelen, die men nog wenscht op te koopen, magtig te worden ; dan loopt men gevaar, wanneer men dacht het doel van zyn streven slechts voor het grypen te hebben, dat er een bemoeial verschynt, die met een enkele pennestreek uitwischt, wat zoo veel tyd en moeite, zoo veel inspanning en politieke kunstgrepen en kunststreken gekost heeft, daar te stellen.

In den loop van dit ons schryven zullen wy de gelegenheid hebben, nog eens op het Beredeneerd Verslag terug te komen, en dan zonneklaar aantoonen, hoe beredeneerd men was by het onthouden van een gedeelte der waarheid, welker mededeeling de particuliere doeleinden van enkelen in den weg stonden.

"*Zalig zyn de bezitters*", schreven wy ruim twee jaren geleden, "laat ons de zaak maar eenmaal hebben, dan zullen wy "het wel klaar spelen."

Die gedachte tracht men thans tot waarheid te maken. Nu dat men de concessie heeft, nu tracht men langs alle wegen eene verlaging van het concessieregt te verkrygen.

"Ik beloof U steeds te zullen voortgaan, de belangen onzer "maatschappy met al den invloed die my ten dienste staat te "zullen behartigen ; ik zal niets onbeproefd laten om vermin- "dering van het zoo hooge concessieregt te verkrygen," waren de woorden, die wy den Secretaris in den mond hebben gelegd toen wy ons verpligt zagen op zyne inconsequentie te wyzen, met hetgeen hy vroeger als lid van den Kolonialen Raad, in zake den phosphorzuren kalk van Aruba had gezegd, met verzoek, dat daarvan aanteekening in de notulen van den Raad zou worden gehouden.

Onze profetie is uitgekomen, al zyn invloed wendt hy aan, hy laat niets onbeproefd om de zoo zeer gewenschte verlaging voor de Maatschappy te verkrygen. Dat daardoor de belangen der Koloniale Kas zullen komen te lyden, dat daardoor enkelen ten koste van het algemeen verrykt worden, dat daardoor regt en billykheid den doodsteek krygen, daarvoor wake en zorge, daarop lette hy, dien het aangaat!

In de *Curaçaosche Courant* van den 20sten December 1879 komen de statuten van de *Aruba Phosphaat Maatschappy* voor. In de *Curaçaosche Courant* van den 3den January 1880 lezen wy van de hand van den Secretaris dier maatschappy : "Het concessieregt is echter door mededinging zoo hoog opgevoerd, dat de uitvoer niet op zoo groote schaal zou kunnen plaats vin-

den, als zulks by een lager regt het geval zou zyn." Ter nauwernood is de Maatschappy opgerigt, ter naauwernood heeft men het contract met het Gouvernement overgenomen, of men is er reeds op uit zyne netten te spannen, om het Gouvernement de noodzakelykheid van eene verlaging aan te toonen.

In het verzoekschrift tapt men uit een ander vaatje. In January 1880 was het de *mededinging*, die het concessieregt zoo hoog opgevoerd heeft, in de maand Mei 1882 heette het: "dat door een *monopoliegeest*, die *geen mededinging* toelaat, de concessie prys zoo hoog is opgevoerd."

De *Aruba Phosphaat Maatschappy* heeft geen regt zich over mededinging of monopoliegeest te beklagen.

Wy kunnen begrypen, dat op eene publieke veiling de gemoederen van de opbiedenden warm worden, en dat men zich in een oogenblik van onnadenkendheid een bod laat ontvallen, waarover men zich later kan beklagen, dat slechts door mededinging zou gegeven zyn. Maar by eene publieke inschryving, zes maanden te voren aangekondigd, daar heeft men tyd te over om het aanbod, dat men wenscht te doen, behoorlyk te overwegen.

Er is echter meer. De *Aruba Phosphaat Maatschappy* heeft geen deel aan de openbare inschryving genomen. De heer SEWELL heeft, buiten de inschryving om, een contract met het Gouvernement aangegaan, waarby hy zich verbond tot het betalen van een concessieregt van acht gulden per kubieke meter. Dat contract is na veel wikken en wegen, na loven en bieden door de *Aruba Phosphaat Maatschappy* overgenomen, en terwyl zy in December 1879 de helft van haar maatschappelyk kapitaal voor die overname betaalt— zegge Een honderd en twaalf duizend gulden— begint men reeds in January 1880 op verlaging van het by dat contract bedongen concessieregt aan te dringen. Is het niet klaarblykelyk, dat men gedacht heeft: "Zalig zyn de be-
"zitters, laat ons maar eens de zaak hebben, dan zullen wy het
"wel klaar spelen."

In datzelfde stuk van January 1880 heet het: "Het mis-
"lukken van den oogst in de meeste landen van Europa in het
"afgeloopen jaar, tengevolge van de zware regens gedurende de
"zomermaanden oefent op den afzet van alle meststoffen een
"hoogst nadeeligen invloed uit."

Alsof het Gouvernement by het aangaan van een contract als het onderhavige, iets te maken heeft met marktfluctatiën!

Thans kan dit argument evenwel geen dienst meer doen.

De marktpryzen van phosphorzuren kalk zyn gedurende de laatste jaren hoog, veel hooger dan by het aangaan van het contract.

Dan ook maar weder tot andere argumenten zyn toevlugt genomen; 's menschen brein is ryk aan vindingen.

In het verzoekschrift heet het nu, " onder den phosphorzuren kalk op Serro Colorado bevindt zich eene kwaliteit die minder goed is, waarin zich veel yzer- en andere voor meststoffen schadelyke bestanddeelen bevinden."

Van algemeene bekendheid is het, dat hoe ryk de depositos van phosphorzuren kalk ook zyn mogen, niet alle lagen van dezelfde hooge gehalte zyn, als die, welke de Maatschappy by voorkeur wenscht uit te voeren. Eene vermenging van prima en tweede kwaliteit geeft echter een gehalte meer dan voldoende om met winst verscheept te worden.

Buitendien, hoe zal men er voor waken, dat ook de mindere kwaliteit verscheept worde, en niet op zyde geworpen om later wederom aanleiding te geven tot een verzoek om verlaging?

En niet gering is de verlaging, die men aanvraagt. De Maatschappy stelt voor, in den vervolge te betalen:

voor de eerste 12000 k. meters acht gulden per k. m.
,, ,, tweede 12000 k. meters vier ,, ,, ,, ,,
en verder voor elken k. m. twee gulden zeventig cents

met andere woorden, dat zy voortaan, voor al hetgeen zy boven het gestelde minimum van 12000 k. m. uitvoert, slechts de helft of een derde van den bedongen prys zal behoeven te betalen.

Wel zal zy er genoegen mede nemen, zoo de Curaçaosche regel *Sjon por bieder* zyne toepassing vindt, maar toch zag zy het liefst, dat haar voorstel gaaf wierd aangenomen. Dat ware haar, o! zoo veel waard!

Het is mogelyk, dat het aanwezig zyn van yzerdeelen in den phosphorzuren kalk van Serro Colorado, van nadeeligen invloed op den prys is, maar dat zich die bestanddeelen daarin bevinden, dat wisten de contractanten en de oprigters van de *Aruba Phosphaat Maatschappy* zeer goed, voor en aleer het contract werd aangegaan. Dit is geene omstandigheid die later is opgekomen, neen, zy was aanwezig van den beginne af aan, en kan dus nooit reden zyn tot verlaging van het eens overeengekomen concessieregt.

Buitendien, en dit is reeds gezegd, de verschillende kwaliteiten dooreengemengd, kunnen aan de markt gebragt worden tegen een prys, die zelfs by het hooge concessieregt, nog winstgevend is.

Het concessieregt heet hoog opgevoerd te zyn ten gevolge van monopoliegeest of mededinging. Wy zullen aantoonen, dat dit niet het geval is.

In de eerste plaats kunnen wy er op wyzen, dat de heer A. MURRAY, toen eigenaar van de gronden in kwestie, voor het regt van concessie tot uitvoer van phosphorzuren kalk, vyf gulden per kubieke meter geboden heeft, en dát van de gronden, waarvan de heer A. JESURUN Dz.—thans Secretaris der Maatschappy — in de zitting van den kolonialen Raad van den 31n December 1877 zeide :

"Is het billyk, dat anderen die regt op die gronden hebben, "die weiligt eigenaren dier gronden zyn, benadeeld worden ten "gunste van die ééne maatschappy ?

"Is het billyk, en strookt het met 't belang der kolonie, "alle toekomstige concessionarissen hunne regten op wat zy "mogten ontdekken of op 't geen op de hun geconcedeerde "gronden mogt voorkomen, te ontnemen, en die over te dragen "aan de Goldmining Company ?"

Als de, volgens den heer Jesurun, *welligt* eigenaar vyf gulden per k. m. aanbiedt, dan is acht gulden voor een wild vreemde, die volstrekt geene regten kan doen gelden, toch niet te veel.

Wat betaalt de *Aruba Phosphaat Maatschappy* voor den phosphorzuren kalk ? Acht gulden per kubieken meter, hetgeen, met byvoeging van agio voor papiergeld, *f* 23,— per ton maakt. Het verschuldigde concessieregt wordt berekend naar de inhoudsmaat der vaartuigen, die de ladingen innemen. Nu moet men weten, dat de vaartuigen, die den phosphorzuren kalk laden, zestig, soms tachtig per cent meer innemen dan hun inhoudsmaat. Laat ons het minimnm nemen, 60 °/₀ meer ; dan wordt voor een vaartuig dat 200 ton meet, doch 320 ton phosphorzuren kalk inneemt, *f* 4600 aan concessieregt betaald, dat is *f* **14,38** per ton. Zoo krygen wy reeds eene verlaging van meer dan een derde van den zoo hoog opgevoerden prys.

Vergelyken wy nu dezen prys met dien, welken eene andere onderneming van gelyken aard in onze onmiddelyke nabyheid betaalt, dan bespeuren wy, dat de prys dien de *Aruba Phosphaat Maatschappy* betaalt, toch niet zoo uitermate hoog kan geacht worden, als belanghebbenden het wel willen doen voorkomen.

Wy hebben het oog op *Santa Barbara.* De heer GODDEN is eigenaar van een half onverdeeld gedeelte dier plantagie ; de eigenaren van het ander half gedeelte — de heeren MAAL en GORSIRA—hebben hem dat gedeelte in erfpacht afgestaan, tegen

betaling van eene vaste som 's jaars, en met bepaling, dat hy hun Dertien Gulden— een Pound Sterling— moet voldoen voor elke ton phosphorzuren kalk, die hy van die plantagie uitvoert. Waren de heeren Maal en Gorsira eigenaren van de geheele plantagie, dan zouden zy dus Zes en twintig Gulden per ton ontvangen, dat is, Drie Gulden meer dan de *Aruba Phosphaat Maatschappy* aan het Gouvernement betaalt.

Er is meer, de heer Godden betaalt *f* 13.— per gewogen ton; dus op een vaartuig, dat 320 ton inneemt, ofschoon het maar 200 ton meet, betaalt hy voor de volle 320 ton = *f* 4160,— dat is slechts *f* 440.— minder, dan de *Aruba Phosphaat Maatschappy* aan het Gouvernement betaalt. Ergo de HH. Maal en Gorsira ontvangen voor hun half eigendomsregt byna evenveel als het Gouvernement voor zyn geheel eigendomsregt (?) ontvangt. Men vergete niet, dat wy by deze berekening het minimum tot maatstaf hebben genomen; in den regel is de uitkomst nog veel voordeeliger voor de Maatschappy.

Er is nog meer. De heer Godden moet by de *f* 4160.— waarop wy het concessieregt voor een vaartuig van 200 ton inhoudsmaat berekend hebben, nog vyf honderd en zestig Gulden (*f* 560.—) als uitvoerregt betalen, terwyl de *Aruba Phosphaat Maatschappy* uit dien hoofde slechts Twee Honderd en Tien Gulden (*f* 210.—) betaalt. De heer Godden betaalt dus in al *f* 4720.— de Maatschappy *f* 4810.— De heer Godden slechts NEGENTIG GULDEN minder dan de Maatschappy! En de heer Godden is half eigenaar!!

Die logika der cyfers is soms doodend.

Maar.... "de *Santa Barbara* stof is veel beter, zy bedingt soms één Pound Sterling meer dan de Aruba stof," schynt ook een der argumenten, waarop het verzoek tot verlaging steunt. Wy vinden echter in het reeds besproken verslag: "ons artikel heeft thans eene reputatie verkregen, de *Aruba Phosphate* is in Europa eene wel bekende meststof geworden." (Verslag bladz. 1.) De steller van het verslag heeft hier voor een oogenblik het hangend verzoekschrift vergeten, onwillekeurig een zyner argumenten van dat verzoekschrift zelf wederlegd. *Santa Barbara* Phosphaat moge wat beter zyn, Aruba is goed, *zy heeft eene reputatie verkregen.*

Ofschoon er wel een weinigje overdryving zal zyn in de bewering, dat S. B. stof een pound meer bedingt dan de Aruba— berigtgevers kunnen soms wel een weinig overdryven, vooral als zy daarmede hunne principalen een genoegen doen,— willen wy

toch aannemen, dat het de volle waarheid is, maar dan nog weegt die ééne Pound Sterling per ton niet op, tegen hetgeen den heer GODDEN als half eigenaar van *Santa Barbara* toekomt. Vóór hy aan het berekenen van winst voor zyn uitgezet kapitaal en zyne werkzaamheden moet denken, is hy geregtigd hetgeen de heeren MAAL en GORSIRA voor hun aandeel ontvangen, voor het zyne in rekening te brengen. Ware de Maatschappy eigenaresse van de phosphaatgronden van Aruba, dan kon zy het geheele concessieregt voor zich behouden, dan hadde zy slechts uitvoerregt aan het Gouvernement te betalen.

"De vracht op schepen voor Aruba is een *shilling* duurder dan voor Fuykbaai, omdat de haven van Aruba niet deugt," is, volgens onze zegsman, een ander argument in het verzoekschrift te berde gebragt. Eilieve, wie heeft de Fuykbaai bevaarbaar gemaakt voor diepgaande schepen? Antwoord: de heer GODDEN. Wie heeft aan dat werk ettelyke jaren en ettelyke honderd duizenden guldens besteed? Antwoord: de heer GODDEN. — Maakt ook Aruba tot een goede en veilige ankerplaats — doet dat, gelyk de heer GODDEN, zonder hulp van het Gouvernement — en gy zult de *shilling*, die hy welligt minder dan gy voor vracht betaalt, spoedig genoeg inwinnen. Men moet weten een schelvischje uit te werpen om een kabeljaauw te vangen. Uw *pier* kan het schelvischje zyn.

Wy durven wedden, dat zoo de Maatschappy wat minder kieskeurig ware in het uitzoeken van vaartuigen, die *meer* dan zestig per cent meer phosphaat innemen, dan zy meten, zy de vracht veel billyker zou krygen. Maar dan kwam haar het concessieregt zoo veel duurder te staan.

Wy keeren thans terug tot het Beredeneerd Verslag der Maatschappy over 1881 | 1882. Wy zullen het thans beschouwen in verband met de daarby gevoegde Balans tot Ult° September 1882, beiden aan de wettelyke bepalingen toetsen, aantoonen dat zy daaraan niet voldoen, om ten slotte de vraag te beantwoorden, waarom zyn beide stukken zoo gebrekkig? Door dit te doen blyven wy in ons onderwerp.

Reeds hebben wy er op gewezen, dat in het verslag met geen enkel woord gesproken wordt van, zelfs niet gezinspeeld op het verzoek, tot verlaging van het concessieregt, vyf maanden te voren aan het Bestuur der Kolonie ingediend. En toch, de inwilliging van het verzoek ware van zoo groot gewigt

voor de Maatschappy en hare aandeelhouders, dat de mededeeling van de indiening niet mogt achterwege blyven. Of wilde men hen ook *verrassen?*

Art. 55 van het wetboek van koophandel bepaalt: "dat Bestuurders van naamlooze vernootschappen, — gelyk de *Aruba Phosphaat Maatschappy* is, — verpligt zyn eenmaal 's jaars aan de vernooten opgave te doen van de winsten en verliezen in het afgeloopen jaar gehad of geleden."

Aan die verpligting heeft de *Aruba Phosphaat Maatschappy* over het afgeloopen jaar niet voldaan.

Wel lezen wy op bladz. 9 van het verslag:

"Ofschoon dit verslag over het derde huishoudelyk jaar on-
" zer Maatschappy handelt, behoort men niet uit het oog te
" verliezen, dat dit *derde* jaar in werkelykheid het *eerste* jaar
" is, waarin de Maatschappy eenige inkomsten (*sic!*) heeft gehad.

"Doch het bedrag dat hierdoor verkregen werd, moest be-
" steed worden om de uitgaven te bestryden, die dringend noo-
" dig zyn.

"Het is daarom, dat vooralsnog van geen dividend sprake
" kan zyn."

Zou men uit deze woorden niet moeten opmaken, dat de Maatschappy nog geene winsten heeft? Zoo men dat dacht, zou men verre van de waarheid zyn.

Allen, die eenigzins met comptabiliteit bekend zyn, weten, dat eene geregelde boekhouding zoodanig dient ingerigt te zyn, dat men met weinig moeite een juist inzigt in de zaken kunne erlangen, met gemak de behaalde winsten of geleden verliezen berekenen. Met een oogopslag moet men dit uit de Balans kunnen bespeuren.

De boekhouding by de *Aruba Phosphaat Maatschappy* schynt aan dien eenvoudigen regel niet te voldoen, althans de Balans geeft een gansch verkeerden indruk der zaak, en het verslag, dat in dit geval tot opheldering van het duistere in de Balans zou kunnen dienen, is welsprekend in zyne stilzwygendheid.

Zoo wy op de Balans afgaan, komen wy tot het resultaat, dat de exploitatie over het afgeloopen huishoudelyk jaar verlies heeft opgeleverd.

Aan de Debetzyde van die Balans vinden wy:

Concessie gelden...........	*f* 211,744,16	
Uitvoerregt.................	9,833,38	
Onkosten rekening..........	268,685,20½	*f* 490,262,74½

Overdragt f 490,262,74½

terwyl daartegen aan de Credit zyde het volgengende voorkomt:

Per opbrengst van verkochte ladingen..... f 403,160,87½

dus een verlies van niet minder dan f 87,101,87

Wel is de arme Maatschappy geregtigd, by zulke ongelukkige resultaten, met klem en nadruk op verlaging aan te dringen.

Het Verslag maakt met geen enkel woord melding van dit ongelukkig resultaat, geeft volstrekt geene opheldering over dit enorm verlies!

In dat Verslag wordt alles behandeld wat men slechts verlangen kan, behalve het kardinale punt. Lang uitgeweid over het gewigt der werkzaamheden; naauwkeurig en in het oogvallend vermeld het getal vaartuigen dat ladingen heeft ingenomen, en wanneer die vaartuigen vertrokken zyn; met veel ophef gewag gemaakt van het groot crediet, dat de Maatschappy alomme geniet; de veranderingen in het personeel met naam en voornaam opgegeven; aan sleepboot en locomotieven de aandacht gewyd; den dank der Maatschappy aan den Kommandant en officier van gezondheid van Z. M. Stoomschip *Alkmaar* in hartelyke bewoordingen toegebragt; het plan tot het daarstellen van een pier besproken; de werkzaamheden van den Secretaris, met het oog op de zoo uitgebreide correspondentie, zoo breed mogelyk uitgemeten; over schaarschte van water geklaagd, en geen enkel woord gerept over hetgeen het meest belang inboezemt, den toestand der Maatschappy. Ja toch, hieromtrent wordt eene onwaarheid verkondigd: "Uit de hierby gevoegde Balans zullen de aandeelhouders zich een denkbeeld kunnen vormen van den tegenwoordigen stand van zaken." (Verslag bladz. 9.)

Wy noemen dit laatste eene onwaarheid, immers, de voornaamste gegevens om zich dat denkbeeld te kunnen vormen, ontbreken ten eenemale, en worden ook niet in het verslag verschaft. Men had moeten opgeven, hoe vele van de 42 ladingen niet begrepen zyn in de som, die als opbrengst der verkochte ladingen op de Balans voorkomt. By eene goede boekhouding blyft niets in de lucht hangen, alles moet geboekt worden.

Met de gegevens, die wy bezitten, zullen wy trachten het publiek een juist inzigt in den toestand der Maatschappy te doen verkrygen; het kan ook haren aandeelhouders ten goede komen.

Duidelyk is het, ofschoon het Verslag en de Balans daaromtrent zwygen, dat de opbrengst van alle verscheepte la-

dingen, op den 30sten September — datum van de Balans — op Curaçao niet bekend kon zyn. De ladingen verscheept gedurende de maanden Juny, July, Augustus en September komen dan ook niet op de Balans voor. Daarvan maken wy den verslaggever geen grief, want dat kon niet, maar wel, dat omtrent die hoogst gewigtige aangelegenheid, een volstrekt stilzwygen bewaard wordt.

Van de 42 sedert de oprigting verscheepte ladingen komen alle op die 42 ladingen gevallen concessieregten, uitvoerregten en onkosten op de Balans voor, terwyl daartegenover de opbrengst van slechts 27 ladingen vermeld wordt. *Vyftien* ladingen, dus ruim een derde van het verscheepte aantal, blyven in de lucht hangen. Prachtige comptabiliteit!

Laat ons een regel van drieën maken.

Van 27 vaartuigen bedraagt de netto opbrengst *f* 403,160,87; van 15 wenschen wy die opbrengst te kennen, stellen wy dus:

15 : 27 = *f* 403,160,87 : x =	*f* 223,978,26
Tellen wy nu daarby de opbrengst van de 27 verkochte ladingen...........................	403,160,87
dan krygen wy als opbrengst der 42 verscheepte ladingen..	*f* 627,139,13
En zoo wy nu de vermoedelyke winst wenschen te kennen, dan trekken wy hiervan af het bedrag op bladz. 11 vermeld, zynde..............	490,262,74
en krygen als winst..........................	*f* 136,876,39

Zegge: Een honderd zes en dertig duizend, acht honderd zes en zeventig Gulden, negen en dertig cents! Dat klinkt anders dan het Verslag en de Balans zouden doen denken! En dan nemen wy nog aan, dat onder de Onkosten-Rekening geene uitgaven van blyvenden aard voorkomen. Waarlyk, van de winst kan nog wel een tonne gouds afgetrokken worden, en nog heeft de Maatschappy prachtige zaken gemaakt. Meer dan *f* **36,000.**— op een wezentlyk kapitaal van slechts *f* 112,000, voorwaar, het is niet slecht. Meer dan 30 per cent winst, *moderata gananzia!*

Wy hebben thans de vraag te beantwoorden: Waarom zyn de Balans en het Verslag zoo gebrekkig?

Wy kunnen niet veronderstellen, dat daar waar in alle opzigten eene meer dan gewenschte uitvoerigheid is in acht genomen, dat daar waar eene Rekening tot op halve centjes wordt gehouden, verzwyging van het voornaamste niet zyn byzonder

doel zou hebben. En dat doel laat zich gemakkelyk begrypen; hadde men de waarheid ten volle gehuldigd, ware men geheele en al openhartig geweest, dan zouden zy, die geroepen zyn over het verzoek tot verlaging van het concessieregt te beslissen, of die beslissing voor te bereiden, al dadelyk bespeurd hebben, dat niettegenstaande de klagten over den hoogen concessieprys er groote winst behaald is; dan waren de argumenten van het verzoekschrift door het Verslag en de Balans gelogenstraft, en dan.... hadden de Engelsche aandeelhouders ook hoogere eischen gesteld voor den verkoop hunner aandeelen.

Het is hard wat wy daar ter neer hebben gesteld, maar in het gezigt van het gebeurde kunnen wy niet anders. Wy zyn niet gewoon onze opinie te bemantelen, maar behandelen ons onderwerp steeds met openhartigheid en vrymoedigheid, zonder aanzien van personen. Dat hebben wy ook thans gedaan.

Ons onderwerp is verre van uitgeput. Nog moeten wy er op wyzen, dat by de door de Koloniale Kas verkregen resultaten, er geene reden is, om verlaging toe te staan. Waren de werkzaamheden op Aruba van dien aard geweest, dat de Maatschappy maar ter naauwernood het gestelde minimum verscheept had, dan konden wy ons eene verlaging verklaren; men wilde beproeven of met die verlaging de zaak beter zou werken. Maar dat is niet het geval. Gedurende 13 maanden — van Augustus 1881 tot ultimo Augustus 1882 — heeft het Gouvernement, volgens het Verslag, p. m. *f* 200,000.— voor concessieregt ontvangen. Waarom daarin verandering gebragt?

Buitendien, het is goed dat men het wete, voor het jaar 1883 heeft de Maatschappy, voor de Europeesche markten alleen, reeds meer dan 23000 ton — gelyk aan een groote 63000 kubieke meter — gecontracteerd, hetgeen tegen den concessieprys van *f* 8,— per k. m. — met inachtneming van het verschil tusschen *gewogen-* en *scheepston* — het Gouvernement een inkomst verzekert van ongeveer *f* 300,000.— Verlaging of niet, de Maatschappy *moet* die hoeveelheid verschepen. Er is dus geene reden voor verlaging.

Werd het verzoek toegestaan, gelyk het door het Bestuur gedaan is, dan zou dat voor de Maatschappy, alleen over 1883, eene meerdere winst zyn van p. m. *f* **110,000.**— Het verlies voor de Koloniale Kas zou evenzoo *f* **110,000.**— bedragen. Bepaalt men dat al wat boven de 12000 k. m. per jaar wordt uitgevoerd, slechts *f* 5.— per k. m. moet betalen — waarmede de Maat-

schappy, in hare goedwilligheid, vooreerst genoegen zal nemen — dan is de winst voor haar en het verlies voor de Koloniale Kas *f* **80,000.**— Hoe veel nuttigs kon met dat bedrag niet worden in het leven geroepen!

Wenscht Curaçao — wy spreken van de geheele Kolonie— hare finantieele onafhankelykheid van het Moederland te bereiken, en toch niet gedwongen te zyn, de grootsche plannen tot daarstelling van dringend vereischt wordende verbeteringen, te moeten opgeven, dan zullen ongetwyfeld nieuwe belastingen moeten worden ingevoerd. Terwyl wy daarop bedacht zyn, zou het verantwoordelyk wezen, zonder eenige reden, aan enkele personen, over één enkel jaar *f* **80,000.**—ten geschenke te geven? Later bedraagt dit waarschynlyk nog meer. Verkeerden wy in bloeijenden finantieelen toestand, vereischten nieuwe benoodigdheden geene vermeerdering van uitgaven, dan kon het verzoek welligt in overweging worden genomen, altyd zoo de billykheid niet medebragt, dat wy een Batig Saldo moeten trachten te verkrygen, om Nederland gedeeltelyk te vergoeden, hetgeen het ons gedurende zoo vele jaren heeft verstrekt.

Er is ook daarom geene reden voor verlaging, omdat er— vergissen wy ons niet — door iemand, die voorzien heeft, dat de concessionaris tot den uitvoer van phosphorzuren kalk, al spoedig verlaging van het concessieregt zou aanvragen, kort na het aangaan van het contract tusschen den heer Sewell en het Gouvernement, aan het Bestuur der Kolonie of aan den Minister van Koloniën, of welligt aan beiden, een voorstel is ingediend, om het contract tegen dezelfde voorwaarden over te nemen. Zoo men de Gouvernements archieven over het jaar 1879 nagaat, wordt dat stuk zeer waarschynlyk gevonden, anders is het zeker aan het Ministerie op het Plein te vinden.

Herhaaldelyk hebben wy in dit vlugschrift gesproken van den aankoop van aandeelen van de Engelsche actiehouders. Ook daaromtrent zyn wy in de gelegenheid eenige inlichtingen te verstrekken, die alles afdoende mogen heeten.

In de laatste maanden hebben eenige leden van het Bestuur, die zich meer bepaald met de hooge politiek van de Maatschappy bezig houden, voor zich en hunne naastbestaanden, twintig aandeelen opgekocht. Zy hebben voor elk dier aandeelen £ **250.**— betaald, hetgeen gelyk is aan *f* **3250.**— de £ tegen *f* 13.— berekend. De primitieve waarde van elk aandeel is ingevolge de

akte van oprigting *f* 2000.— De gekochte aandeelen zyn dus met eene winst van meer dan zestig per cent betaald. En dat terwyl de verkoopers nog in het duister waren omtrent den toestand der Maatschappy.

Zoo lang de aandeelen met winst kunnen verkocht worden, zoolang zy met graagte gekocht worden, is er geen reden tot verlaging van het concessieregt, want met dat concessieregt, gelyk het is, maakt de Maatschappy goede zaken. Waarom haar verrykt, ten koste van de Kolonie, ten koste van alle andere belastingschuldigen ?

Vele der in het verzoekschrift vermelde argumenten, hebben in dit vlugschrift welligt geene wederlegging gevonden. Dat is echter onze schuld niet. Wy kennen den inhoud slechts van hooren zeggen, daarop moesten wy afgaan. Zoo het Bestuur der Maatschappy eene beoordeeling van zyn verzoek door het publiek niet vreest, dan geve het publiciteit aan dat stuk, doet het dit niet, dan is het veroordeeld. Iets, dat het daglicht niet kan zien, deugt niet. Dat werken en wroeten in het duister verraadt zwakheid.

Toen wy in den loop dezer week met een der belanghebbenden in dien geest spraken, antwoordde hy ons zeer naief: "Dat gaat niet, want dan komt het ook in Holland, en wordt van daar de inwilliging verboden!" Dit antwoord was veelbeteekenend.

Na al hetgeen voorafgaat, meenen wy, dat er geen reden bestaat of bestaan kan, om het gedaan verzoek in te willigen.

Onder de werking van het tegenwoordig contract maken het Gouvernement en de Maatschappy, goede zaken, waarin volstrekt geen aanleiding kan gevonden worden, om in het bestaande eenige verandering te brengen.

In vergelyking met andere ondernemingen van gelyken aard, heeft zy voordeelige voorwaarden bedongen.

Daar waar zulk een lynregten stryd bestaat tusschen hetgeen wy beweren en de Maatschappy schynt op den voorgrond gesteld te hebben, mogen wy niet verwachten, dat wy op ons woord geloofd worden. Men onderzoeke de zaak dan ook naauwkeurig, eische inzage van *alle* stukken, die ten deze licht kunnen verspreiden,— wy curciveeren *alle*, want het is ligt mogelyk dat de opbrengst van *enkele* ladingen minder voordeelig zal zyn geweest dan wy geschetst hebben,— en als dan bevonden wordt,

dat de toestand is gelyk wy dien voorgesteld hebben, dat dan het antwoord aan de Maatschappy eenvoudig luide: "Komt uwe overeenkomst na!" *Pacta sunt servanda.*

Nog een woord ten slotte.

Tot nu toe hebben wy steeds het regt bestreden, dat het Gouvernement zich heeft toegekend, om over den phosphorzuren kalk, aanwezig op in concessie afgestane gronden, ten gunste van derden te beschikken.

Onze bestryding van het verzoek, tot verlaging van het concessieregt op dien phosphorzuren kalk, beteekent volstrekt niet, dat wy onze houding omtrent de hoofdzaak verlaten.

Als tyd en gelegenheid daar zyn, zullen wy daarop wederom terugkomen, en met hand en tand voor ons goed regt stryden.

Intusschen rekenden wy het ons ten pligt als burger onzer kolonie, wier welzyn ons ter harte gaat, wier vooruitgang wy beoogen, de pen op te vatten, om, naar onze innige overtuiging, te waarschuwen tegen

Een gevaar voor onze Koloniale Begrooting.

Curaçao 29 December 1882.

A. M. CHUMACEIRO Az.